

Νόμοι περί μεταλλείων της Ηγεμονίας Σάμου

- **ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ (1872)**
- **ΔΙΑΤΑΓΜΑ 23/1872**
- **Νόμος 338 Περί μεταλλείων [12 Ιουλίου 1885]**
- **ΔΙΑΤΑΓΜΑ 133 ¹ Περί παραχωρήσεως μεταλλείων (1886)**

Μεταγραφή

Χρήστος Λάνδρος

Γενικά Αρχεία του Κράτους Σάμου

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ [20 Μαρτίου 1872]

Διάταγμα 4 Περί υποβολής του περί μεταλλείων νομοσχεδίου ... Την 27 Ιανουαρίου 1871, Εν Λιμένι Βαθέος Σάμου *Πάυλος Μουσούρος*.

Το διάταγμα δημοσιεύεται και ως Νόμος.

Νόμος 301 Περί μεταλλείων

Ημείς Παύλος Μουσούρος

Ηγεμών της Σάμου

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Γεν. Συνελεύσεως του 1870 έτους

Απεφασίσαμεν και διατάσσομεν

Κεφ. Α΄

Περί μεταλλείων ορυχείων και λατομείων

Αρθ. 1. Όγκοι ουσιών μεταλλικών ή ορυκτών εγκεκλεισμένων εις τους κόλπους της γης ή κείμενοι εις την επιφάνειαν αυτής κατατάσσονται εις τας εξής τρεις κατηγορίας, της των μεταλλείων, την των ορυχείων και την των λατομείων.

Αρθ..2. Μεταλλείον είναι ο χώρος ο έχων εις φλέβας, εις κοιτάσματα ή εις σωρούς τα κυρίως καλούμενα μέταλλα οίον χρυσόν, άργυρον, λευκόχρυσον (platine) υδράργυρον,

¹ Αρχείο ΗΔΓ, φάκ. 13/2 1886 και Αρχείο Διαταγμάτων 1886

μόλυβδον, σίδηρον, χαλκόν, κασσίτερον (etaïn) ψευδάργυρον (zinc) βυσμούθιον, κοβάλτιον, αρσενικόν, μαγγανήσιον (αντομόνιον) στίβιον μολυβδαίνιον (molybdene), ουράνιον, νικέλιον, χρώμιον κλπ. είτε εις καθαράν κατάστασιν είτε εις οξυδωμένην, είτε εις οιασδήποτε άλλας ενώσεις. Εις την κατηγορίαν ταύτην υπάγεται και ο χώρος ο έχων εκ των ημιμετάλλων το αυτοφύες θείον και τας παντός είδους ορυκτάς καυσίμους ύλας οίον ανθρακίτην, λιθάνθρακας, γαιάνθρακας και γραφίτην.

Άρθ..3 Ορυχείον είνε ο χώρος ο εγκλείων τον προσχωσματοκόν σίδηρον (minerai de fer d' allunion), τα άλατα του νίτρου, της στυπτηρίας, του βιτριολίου, της χρυσοκόλλας (borax), ως και τα εξής ορυκτά, σμύριδα, γύψον, μυλοπέτρας, σήπιον, μαγνησίτην, και τας βαφικάς ύλας, αμέσως εις τοιαύτας χρησίμους, ως και τας πισσώδεις, ρητινώδεις και ελαιώδεις ουσίας, νάφθαν, άσφαλτον, πετρέλαιον, ήλεκτρον κλπ.

Άρθ..4. Τα λατομεία εγκλείουσι τους χρησίμους εις τας τέχνας και προς οικοδομήν λίθους, τα μάρμαρα και τους σχιστολίθους παντός είδους παντός είδους, τους τιτανολίθους, τας μάργας, τας ακόνας, τους πόρρους, τας λιθογραφικάς και παντός άλλου είδους πλάκας, τους οφίτας, τους γρανίτας, τους βασάλτους, τους πυροποικίλους, την κίσσιριν, την θηραϊκήν γην, τον οψιανόν, τους αμμίτας, τους πυρίτας, και άλλους παντός είδους και τον τύρφον άπαντα εξορυσσόμενα εν υπάιθρω ή δι' υπονόμου στοάς.

Κεφ. Β΄

Περί κυριότητος μεταλλείων

Άρθ..5. Η εκμετάλλευσις των μεταλλείων και των εις την αυτήν κατηγορίαν υπαγομένων ορυκτών δεν επιτέπεται ειμή δυνάμει πράξεως της Κυβερνήσεως παρεχούσης το προς τούτο δικαίωμα.

Άρθ..6. Το δικαίωμα τούτο παραχωρείται δι' Ηγεμ. Διατάγματος τη γνωμοδοτήσει της Βουλής μετά προηγουμένην απόφασιν συμβουλίου ιδίως επί τούτω συγκεκριοτημένου και συγκεκριμένου υπό των Βουλευτών, του Προέδρου και του εισαγγελέως των εφετών, και του ελγκτού, συγκαλουμένων απάντων υπό της Βουλής και αποφασιζόντων κατά πλειονοψηφίαν.

Άρθ..7. Εν τη πράξει της παραχωρήσεως ορίζεται και το προς τον ιδιοκτήτην της γης είτε ιδιώτης εστίν ούτος, είτε το δημόσιον υπό του εις όν παρεχωρήθη το μεταλλείον

οφειλόμενον μέρισμα, όπερ δεν δύναται να υπερβαίνη τα 2 1/2 τοις % επί του μεταλλεύματος, μετά την προαφαίρεσιν των γενομένων εξόδων εργασίας και υλικού.

Άρθ.8. Η αυτή πράξις μετά την εκπλήρωσιν του ορισμού του 20 **Άρθ.**ρου του παρόντος νόμου παρέχει επί του μεταλλείου δικαίωμα διηνεκούς κυριότητας, όπερ διακρινόμενον της κυριότητας του επικειμένου εδάφους μεταβιβάζεται εις τους κληρονόμους και δύναται να εκποιηθή δι' αναγκαστικού πλειστηριασμού` δεν δύναται όμως να εκποιηθή εκουσίως ολοσχερώς ουδέ κατά μερίδας ή να διανεμηθή ή να εκμισθωθή άνευ προηγουμένης αδείας της Ηγεμονικής Κυβερνήσεως διδομένης κατά τα εν τω **Άρθ.6** ωρισμένα.

Άρθ.9. Τα μεταλλεία και τα κατά τον περί διακρίσεων κτημάτων νόμον παρακολουθήματα αυτών λογίζονται ακίνητα.

Άρθ.10. Κινητά δε είνε αι μεταλλευθείσαι ύλαι, αι μετοχαί της επί της μεταλλεύσεως εταιρίας και τα κέρδη της επιχειρήσεως. Και τα λοιπά ισχύουσιν οι ορισμοί του περί διακρίσεως κτημάτων νόμου.

Κεφ. Γ

Περί των διά την παραχώρησιν των μεταλλείων προαπαιτουμένων

Άρθ.11. Ουδείς δύναται να επιχειρήσει ερεύνας προς ανεύρεσιν μεταλλείου, ανασκάπτων ή διατρυπών αλλότριον έδαφος άνευ συγκαταθέσεως του της γης ιδιοκτήτου, ή αυτού μη συναινούντος άνευ Ηγεμ. Αδείας, ήτις δίδεται αφού ακουσθή ο ιδιοκτήτης και γνωμοδοτήση η Βουλή διά της αυτής αδείας ορίζεται το ποσόν το οποίον οφείλει να κατέση ο επιχειρήσων την έρευναν προς πλήρη αποζημίωσιν του δικτήτου διά τας συμβησομένας ζημίας.

Άρθ.12. Άνευ προηγουμένης συγκαταθέσεως του ιδιοκτήτου εντοίχων περιβόλων, περιφραγμάτων, αυλών ή κήπων ή γηπέδων, η άδεια ερεύνης ή η παραχώρησις μεταλλείου δεν δίδει δικαίωμα εις διάτρυσιν ή κατασκευήν ψυχαγωγίων (φρεάτων) ή υπονόμων στοών ή εις ανέγρσιν μηχανών, αποθηκών μη απεχουσών εκατόν βασιλικούς πήχεις εκ των ειρημένων εντοίχων περιβόλων ή κατωκημένων μερών.

Άρθ.13. Ο ιδοκτήτης δύναται να κάμη ερεύνας απανταχού της ιδιοκτησίας του άνευ αδείας, αλλά πριν ή επιχειρήση μετάλλευσιν ανάγκη να τω παραχωρηθή το προς τούτο δικαίωμα.

Κεφ. Δ΄.

Περί παραχώρησης μεταλλείων

Άρθ..14. Πάς Σάμιος ή αλλοδαπός χαίρων το δικαίωμα του να γίνη προνομιούχος μεταλλείων εν τω οθωμανικό κράτει δύναται είτε εν ιδίω ονόματι είτε ως αντιπρόσωπος εταιρίας να ζητήσει και να λάβη την παραχώρησιν μεταλλείου.

Άρθ..15. Οι ζητούντες την παραχώρησιν μεταλλείου οφείλουσι ν' αποδείξωσιν ότι κέκτηνται πάντα τα προσόντα τα' αναγκαία προς μετάλλευσιν αυτού και προς εκπλήρωσιν των διά της πράξεως της παραχώρησης επιβληθησομένων αυτοίς παροχών και αποζημιώσεων.

Άρθ..16. Εάν επιχειρώσιν εργασίας είτε υπό κατοικημένα κτίρια ή υποχώρους εν οίς γίνονται άλλα γεωργικά ή βιομηχανικά έργα είτε εν τη αμέσω γειτονία των κτιρίων ή των χωρών τούτων οφείλουσιν εγγύησιν ότι, εάν εκ των εργασιών εκείνων προκύψη εις τους ιδιοκτήτας αυτών ζημία, θέλουσιν επανορθώσει αυτήν· αι δε περί τούτων αιτήσεις και αντιρρήσεις υπάγονται εις τα τακτικά δικαστήρια.

Άρθ..17. Η Ηγεμον. Κυβέρνησις κρίνει περί των αιτιών και των λόγων δι' ούς εάν πλείονες εξαιτώνται την παραχώρησιν μεταλλείων παραχωρείται τούτο εις ένα εξ αυτών κατά προτίμησιν.

Άρθ..18. Εάν το μεταλλείον δεν παραχωρηθεί εις τον ευρετήν διά της πράξεως της παραχώρησης ορίζεται υπό της Κυβερνήσεως η εις αυτόν δοτέα αμοιβή ή αποζημίωσις.

Άρθ..19. Τα επί του κτήματος προνόμια και αι υποθήκαι δεν επεκτείνονται επί του μεταλλείου και των προσαρτημένων αυτού ένεκα τούτου η πράξις της παραχώρησης πέμπεται παρά του Ηγεμόνος παραχρήμα εις τον αρμόδιον εισαγγελέα των πρωτοδικών, όπως φροντίση να γίνη εις τα βιβλία των υποθηκών και η προσήκουσα σημείωσις. Η της παραχώρησης του μεταλλείου σημείωσις γίνεται και εν τη Τετάρτη στήλη της σελίδος του βιβλίου των υποθηκών τη περιεχούση τας προϋπαρχούσας υποθήκας.

Άρθ..20. Δικαίωμα εις εγγραφήν υποθήκης επί του μεταλλείου δυνάμει του νόμου έχουσι
α. ο ευρετής προς εξασφάλισιν της οφειλομένης αυτό αποζημιώσεως, εάν συμφώνως προς το **Άρθ..18** δεν παραχωρηθή εις αυτόν το μεταλλείον και
β. οι διά δημοσίου εγγράφου αποδεικνύοντες ότι εχορήγησαν χρήματα προς εύρεσιν του μεταλλείου ή προς επιχείρησιν των παρασκευαστικών έργων ή προς κατασκευήν μηχανών, ή άλλων κατασκευασμάτων ή τέλος προς μετάλλευσιν του μεταλλείου.

Οι ορισμοί των **Αρθ.**ρων 940 και 941 συνδυαζομένων μετά του **Αρθ.**991 της Πολιτ. Δικονομίας και των **Αρθ.**47 και 48 του περί υποθηκών νόμου ισχύουσι και επί των μεταλλείων. Δεν επιτρέπεται εγγραφή αυτοτελούς υποθήκης επί του εις τους ιδιοκτήτας της γης διά την κατά το **Αρθ.**7 παραχώρησιν οφειλομένου μερίσματος.

Αρθ.21. η της παραχωρήσεως του μεταλλείου αίτησις γίνεται δι' αναφοράς εις τον Ηγεμόνα, εξηγούσης το είδος, την θέσιν και την περιοχίν του μεταλλείου και εάν ο αιτών είνε ιδιοκτήτης ή ευρετής αυτού. Ο δε διευθυντής του Ηγεμονικού Γραφείου δίδει εις τον αναφερόμενον επί τη αιτήσει αυτού έγγραφον απόδειξιν της χρονολογίας της παραλαβής και διατάσσει όσον οίοντε τάχιον την δημοσίευσιν της αιτήσεως διά της εγχωρίου εφημερίδος.

Αρθ.22. Οι έχοντες αξιώσεις, είτε εις μετάλλευσιν του μεταλλείου είτε εις αποζημίωσιν καθό ευρεταί ή ιδιοκτήται της γης οφείλουσιν να υποβάλωσι τας ενστάσεις και αιτήσεις των εις τον Ηγεμόνα μετά των αποδεικτικών εγγράφων εντός ενός μηνός από της δημοσιεύσεως της αιτήσεως.

Αρθ.23. Περίληψις των αξιώσεων και ενστάσεων τούτων δημοσιεύεται διά της εγχωρίου εφημερίδος ίνα λάβωσιν γνώσιν αυτών οι έχοντες συμφέρον και επιφέρωσιν τας αντιπαρατηρήσεις των και δίδεται προς τούτο ετέρα οκταήμερος προθεσμία.

Αρθ.24. Μετά την λήξιν της τελευταίας ταύτης προθεσμίας η Βουλή αφού λάβη τας προσηκούσας πληροφορίας περί των δικαιωμάτων και των προς εκπλήρωσιν των υποχρεώσεων των προσόντων των εξαιτουμένων την παραχώρησιν, υποβάλλει εις τον Ηγεμόνα λεπτομερή έκθεσιν αυτών διευθύνουσα συνάμα και άπαντα τα έγγραφα μετά του της καταμετρήσεως και της οροθεσίας χωρογραφικού σχεδίου διαγραφομένου επιμελεία αυτού υπό του επί των δημοασίων έργων υπαλλήλου.

Αρθ. 25. Ο Ηγεμών ζητεί την γνωμοδότησιν του κατά το **Αρθ.** 6. συμβουλίου και επί τη γνωμοδοτήσει ταύτη εκδίδει το επί της παραχωρήσεως του μεταλλείου Ηγεμονικόν Διάταγμα.

Αρθ. 26. Μέχρις ού εκδοθεί το Ηγεμ. Διάταγμα πάσα ένσασις είναι δεκτή ενώπιον του Ηγεμόνος και της Βουλής.

Αρθ. 27. Διά του Ηγεμ. Διατάγματος ορίζεται η θέσις και η έκτασις του παραχωρουμένου μεταλλείου κατά το της καταμετρήσεως και της οροθεσίας σχέδιον, το

μέρισμα των ιδιοκτητών της γης, η αποζημίωσις των ευρετών και αι λοιπαί υποχρεώσεις του εις όν παρεχωρήθη το μεταλλείον.

Κεφ. Ε΄

Περί υποχρεώσεων των ιδιοκτητών των μεταλλείων

Άρθ. 28. Οι ιδιοκτήται των μεταλλείων οφείλουσι να εκπληρώσι τας εν τω παραχωρητηρίω εγγράφω περιεχομένας υποχρεώσεις, να διατελώσιν μεταλλεύοντες το παραχωρηθέν μεταλλείον, αποφεύγοντες πάσαν εργασίαν εξ ής δύνανται να προκύψωσιν δυστυχήματα.

Άρθ. 29. Οι ιδιοκτήται των μεταλλείων πληρώνουσιν εις το δημόσιον ένα μόνον φόρον εις χρήματα επί του καθαρού εισοδήματος, αφού εκτεσθώσι μόνα τα έξοδα του υλικού και της εργασίας των χρησιμευσάντων εις την εκμετάλλευσιν. Ο φόρος ούτος δεν δύναται δε να υπερβαίνη τα 7 επί τοις % του ως είρηται καθαρού εισοδήματος.

Άρθ. 30. Επιβάλλεται προσέτι εν επί τοις χιλίοις φόρος επί του ως είρηται εν τωπροηγούμενω **Άρθ.**ρω καθαρού προϊόντος ίνα απαρτισθή εξ αυτού αποθεματικόν κεφάλαιον προς βοήθειαν και περίθαλψιν των εργατών και των οικογενειών αυτών εν περιπτώσει δυστυχημάτων. Ιδιαίτερον διάταγμα θέλει κανονίσει την διαχείρισιν του κεφαλαίου τούτου.

Άρθ. 31. Ως προς το τελωνιακόν δικαίωμα επί της εξαγωγής εκ της νήσου οποιουδήποτε ορυκτού ακατεργάστου ή κατεργασμένου θέλει εφαρμόζεσθαι και εν Σάμω η εν τοις τελωνείοις των λοιπών του οθωμανικού κράτους επαρχιών επικρατούσα και ισχύουσα διάταξις σύμφωνα προς τας συνθήκας της Υψ. Αυτοκρ. Κυβερνήσεως μετά των φίλων αυτής Δυνάμεων.

Άρθ. 32. Η Κυβέρνησις δύναται δι' ιδιαιτέρους λόγους ιδίως λόγω εμψυχώσεως της μεταλλεύσεως ή βοηθείας εν περιπτώσει δυστυχημάτων εξ ανωτέρας βίας άτινα ήθελον συμβή κατά την μετάλλευσιν να ελαττώση ή και ν' αναστείλη την πληρωμήν του φόρου επί τινα έτη δι' Ηγεμον. Διατάγματος εκδιδομένου κατά γνωμοδότησιν της Βουλής.

Άρθ. 33. Οι ιδιοκτήται των μεταλλείων υποχρεούνται ν' αποζημιώσωσιν τους ιδιοκτήτας ών ήθελον καταλάβει ή βλάβηι τας γαίας διά των μεταλλευτικών εργασιών. Και ει μεν εξ αυτών κωλύεται άνευ άλλης βλάβης η εντός του έτους συνήθης καλλιέργεια, η αποζημίωσις συνίσταται εις την εκ της καλλιεργείας καθαράν πρόσοδον κατά την γνωμοδότησιν εμπειροτεχνών, προστιθεμένου εις αυτήν και ενός τετάρτου της

αυτής προσόδου, ει δ' εκ των ειρημένων εργασιών και των ανασκαφών βλάπτονται αι γαίαι τοσούτον ώστε δεν δύναται να χρησιμεύσωσιν εις καλλιέργειαν ή καταλαμβάνονται υπέρ το έτος, οι ιδιοκτήται των μεταλλείων υποχρεούνται να προσλάβωσιν αυτάς εις την περιοχήν των μεταλλείων επί αποζημιώσει οριζομένη υπό εμπειροτεχνών εις το διπλάσιον της αξίας ήν είχαν αύται προ της μεταλλεύσεως του μεταλλείου.

Άρθ. 34. Εάν το μεταλλείον βλάπτει είτε λόγω της γειτνιάσεως, είτε δι' άλλας αιτίας έτερον μεταλλείον ένεκα των υδάτων ή άλλων περιπτώσεων ο ιδιοκτήτης του βλάπτοντος μεταλλείου αποζημιού τον του βλαπτομένου κατ' εκτίμησιν εμπειροτεχνών.

Άρθ. 35. Ο εις όν παρεχωρήθη το μεταλλείον οφείλει να κάμη έναρξιν των εκμεταλλευτικών εργασιών εντός ενός έτους από της εκδόσεως του περί παραχωρήσεως Διατάγματος, εν εναντία περιπτώσει η παραχώρησις ακυρούται, εκτός αν υπάρχωσι λόγοι, ών η εκτίμησις απόκειται εις τον Ηγεμόνα και την Βουλήν.

Κεφ. Στ'.

Περί ορυχείων

Άρθ. 36. Η εν ορυχείοις εξόρυξις δεν επιτρέπεται ειμή δυνάμει αδείας του Ηγεμόνος παρεχούσης το προς τούτο δικαίωμα και οριζούσης τα όρια και τον τρόπον της εξορύξεως.

Άρθ. 37. Προς έκδοσιν της Ηγεμον. αδείας διά την εν ορυχείω τινί εξόρυξιν απαιτείται να ενεργηθώσι προηγουμένως τα εν τοις **Άρθ.** ροις 20, 21, 22 και 23 περί παραχωρήσεως μεταλλείων οριζόμενα προτιμωμένου πάντοτε του ιδιοκτήτου της γης.

Άρθ. 38. Εάν οι έχοντες την της εξορύξεως ορυχείου άδειαν αναβάλλουσι την εξόρυξιν επί πλέον των τριάκοντα ημερών, άνευ τινός νομίμου κωλύματος, η εκδοθείσα περί εξορύξεως έγκρισις θεωρείται άκυρος και παραχωρείται εις άλλον κατά τα' ανωτέρω.

Άρθ. 39. Παραχώρησις δι' ορυχεία τοιαύτη, οποία απαιτείται και διά τα μεταλλεία, δεν δύναται να λάβη χώραν ειμή από τας εξής περιστάσεις. α. εάν αποκατασταθή αδύνατος η εν υπαίθρω εξόρυξις και αν η κατασκευή ψυχαγωγείων, υπονόμων στοών και τεχνικών άλλων έργων θεωρήται αναγκαία. β. εάν η εξόρυξις, καίτοι εφικτή, έσεται ολιγοχρόνιος και καθίστησιν αδύνατον την μετά ταύτα ενεργηθησομένην εξόρυξιν δι' υπονόμων στοών και ψυχαγωγείων (φρεάτων).

Άρθ. 40. Οσάκις ο λαβών της εξορύξεως την άδειαν δεν είναι ιδιοκτήτης της γης και δεν συμφώνησε μετά του ιδιοκτήτων περί του εις τούτον δοτέου μερίσματος, θέλει αποφασίζει περί τούτου η Βουλή μετά του κατά το **Άρθ.** 6 Συμβουλίου, αφού ακούση τους διαφερομένους, λάβη δε και άλλοθεν χρείας καλούσης τας αναγκαίας πληροφορίας.

Άρθ. 41. Οι εξορύσσοντες εν ορυχείοις πληρώνουν εις το δημόσιον ένα μόνον φόρον εις χρήματα, εάν το προϊόν δεν υπόκειται εις τέλος δι' ειδικού νόμου ωρισμένον. Ο φόρος ούτος προσδιορίζεται εκάστοτε διά του ετησίου φορολογικού νόμου επί τη βάσει της αγοραίας αξίας του προϊόντος, αφού εκ ταύτης εκπεσθώσι μόνον τα έξοδα της εργασίας και του υλικού, τα προς εξόρυξίν του καταβληθέντα διά πραγματογνωμόνων προσδιοριζόμενα. Ο φόρος ούτος δεν δύναται να υπερβαίνει τα 10% εκ της ως είρηται καθαράς προσόδου.

Κεφ. Ζ΄.

Περί λατομείων

Άρθ. 42. Η εν υπαίθρω λατόμησις ενεργείται άνευ αδείας. Εάν η εξόρυξις γένηται δι' υπονόμων στοών διατελεί υπό την επιτήρησιν του επί των μεταλλείων μηχανικού.

Άρθ. 43. Οι λιθοτομούντες εν λατομείοις υπόκεινται εις την πληρωμήν φόρου οριζομένου εις 10 τοις % του, ως προείρηται, καθαρού προϊόντος.

Κεφ. Η΄.

Περί πραγματογνωμοσύνης

Άρθ. 44. Οσάκις υπάρχει ανάγκη πραγματογνωμόνων, ο διορισμός αυτών και η διαδικασία της γνωμοδοτήσεως γίνονται κατά το **Άρθ.** 292, 297 της Πολ. Δικονομίας

Άρθ. 45. Οι πραγματογνώμονες σύγκεινται εκ τε του επί των δημοσίων έργων υπαλλήλου της Ηγεμ. Κυβερνήσεως και άλλων ειδημόνων περί την εκεμτάλλευσιν και τας εις αυτήν αναγομένας εργασίας. Ο εισαγγελεύς γνωμοδοτεί πάντοτε κατά την περί γνωμοδοτήσεως των πραγματογνωμόνων συζήτησιν.

Άρθ. 46. Η γνωμοδότησις των πραγματογνωμόνων δεν είναι υποχρεωτική διά τα δικαστήρια. Όθεν δύναται και να τροποποιηθή υπ' αυτών εάν αντιβαίνει εις την πεποίθησίν των.

Άρθ. 47. Η αμοιβή και η αποζημίωσις των εμπειροτεχνών και αι δαπάναι της πραγματογνωμοσύνης εν γένει εν γένει εκκαθαρίζονται και προσδιορίζονται υπό των δικαστηρίων επί τη βάσει της διατιμήσεως.

Άρθ. 48. Ο προκαλών την πραγματογνωμοσύνην δύναται να υποχρεωθεί υπό του δικαστηρίου να καταθέση τα προς εξαγωγήν αυτής αναγκαία έξοδα.

Κεφ. Θ΄.

**Περί της των μεταλλείων αστυνομικής επιτηρήσεως και της εις ταύτα αναγομένης
ποιν. Δικαιοδοσίας**

Άρθ. 49. Αι παραβάσεις του μεταλλεύειν μεταλλείον άνευ παραχωρήσεως καταμηνύονται και εκδικάζονται κατά τους περί πταισμάτων ορισμούς ποιν. Δικονομίας. Αι επιβληθησόμενα ποινάί είνε πρόστιμον 300-1500 γροσίων, εν υποτροπή δε πρόστιμον 600-3000 γροσίων και κράτησις 10-30 ημερών.

Άρθ. 50. Διορίζεται επιθεωρητής των μεταλλείων ο επί των δημοσίων έργων της Ηγεμονίας υπάλληλος.

Άρθ. 51. Ο επιθεωρητής των μεταλλείων επιτηρεί τον τρόπον της μεταλλεύσεως, δίδει τας προσηκούσας οδηγίας εις τους ιδιοκτίτας των μεταλλείων και αναφέρει εις την Κυβέρνησιν τας ελλείψεις, τας καταχρήσεις και τους κινδύνους της μεταλλεύσεως.

Άρθ. 52. Εάν η μετάλλευσις περιορισθή ή διακοπή ως εκ τούτου δε εμβάλλεται εις κίνδυνον η δημοσία ασφάλεια ή βλάπτονται τα συμφέροντα των αναλωτών, οι αρμόδιοι δήμαρχοι αφού λάβωσιν τας αναγκαίας πληροφορίας παρά των ιδιοκτητών αναφέρουσιν πάντα ταύτα εις την Κυβέρνησιν όπως αποφασίση τα δέοντα.

Άρθ. 53. Εάν εκ του τρόπου της μεταλλεύσεως απειλείται η δημοσία ασφάλεια, η συντήρησις των ψυχαγωγείων, η στερεότης των εκτελεσθέντων έργων, η ασφάλεια των μεταλλευτών και των επί του εδάφους οικοδομών, ο αρμόδιος δήμαρχος εκδίδει τας αναγκαίας διαταγάς προς αποτροπήν του απειλουμένου κινδύνου και αναφέρει τα γενόμενα εις την Κυβέρνησιν.

Άρθ. 54. Εάν ο ιδιοκτήτης μεταλλείου δεν συμμορφωθή με την διαταγήν της Κυβερνήσεως προς επανόρθωσιν των παρατηρηθεισών ελλείψεων διατάσσεται η προσωρινή διακοπή της εξορύξεως ή η εξακολούθησις αυτής και η επανόρθωσις των επισφαλών έργων τη επιστασία του επί των δημοσίων έργων και δαπάνην του ιδιοκτήτου.

Άρθ. 55. Εάν, μετά την εκτέλεσιν των εν τω προηγουμένω **Άρθ.**ρω ωρισμένων ο ιδιοκτήτης εξακολουθεί να μη εκπληρή καθολοκληρίαν τας, ως είρηται επιβεβλημένας αυτώ υποχρεώσεις, ή εάν άνευ της αδείας της Κυβερνήσεως διακόψη την εξόρυξιν υπέρ

το έτος, δύναται μετά προηγουμένην απόφασιν του κατά το **Άρθ.** 6 συμβουλίου και δι' Ηγεμ. Διατάγματος να γίνη έκπτωτος του δικαιώματος όπερ απέκτησε διά της παραχωρήσεως του μεταλλείου. Τούτο δε εκποιείται διά δημοσίου πλειστηριασμού. Το εκπλειστηρίασμα καταβάλλεται εις τον πρώην ιδιοκτήτην ή εις τους δικαιούχους αυτού.

Κεφ. Γ'.

Περί προσδιορισμού της εκ των μεταλλείων, ορυχείων και λατομείων καθαράς προσόδου.

Άρθ. 56. Οι ιδιοκτήται των μεταλλείων και ορυχείων ή οι νόμιμοι αυτών αντιπρόσωποι υποβάλλουσιν άπαξ του έτους εις την Βουλήν δήλωσιν εμφανίουσας το είδος και το ποσόν του ετησίως μεταλλευομένου προϊόντος, τας θέσεις ένθα ενεργείται η μετάλλευσις, τον αριθμόν των ενασχολουμένων εργατών, το ποσόν των πληρωνομένων ημερομισθίων, το είδος και την αξίαν του καταναλισκομένου υλικού, και τέλος την καθαρά πρόσοδον (κατά καντάριον, οκάν, μέτρον όγκου ή άλλο σύνηθες και εν χρήσει τοιούτον), εφ' ής επιβάλλεται ο νενομισμένος φόρος.

Άρθ. 57. Η Βουλή εντός οκτώ ημερών από της παραλαβής της δηλώσεως και εν ελλείψει τοιαύτης αυτεπαγγέλτως συγκαλεί επιτροπήν παρ' αυτής προεδρευομένην και συγκειμένην υπό των εν τω **Άρθ.** 6 αναφερομένων υπαλλήλων, του Τελώνου ή υποτελώνου και του δημάρχου του μέρους ένθα κείται το μεταλλείον ή ορυχείον, ήτις ακούσασα τας παρατηρήσεις των εχόντων συμφέρον ιδιοκτητών ή των νομίμων αντιπροσώπων των, καλουμένων επί τούτω, επί αποδείξει παραλαβής την γνωμοδότησιν περί τας μεταλλικάς εργασίας ειδημόνων ανδρών, αποφαινεται διά πρωτοκόλλου ορίζουσα α. ποία του προϊόντος η αγοραία αξία β. πόσα τα προς μετάλλευσιν δαπανηθέντα ήτοι έξοδα εργασίας και υλικού καθά διαλαμβάνει ο νόμος και γ. ποία η καθαρά πρόσοδος εφ' ής επιβάλλεται ο νενομισμένος φόρος.

Άρθ. 58. Το ανωτέρω πρωτόκολλον δεόντως κατηρτισμένον και συνοδευμένον μ' όλας τας τυχόν γενομένας ενστάσεις και αντιρρήσεις είτε εκ μέρους των μελών της Βουλής είτε της Επιτροπής είτε εκ μέρους των εχόντων συμφέρον πέμπονται μετά λεπτομερούς και αιτιολογημένης εκθέσεως προς τον Ηγεμόνα όστις αποφαινεται οριστικώς εγκρίνων ή τροποποιών αυτό και το επιστρέφει εις την αρμοδίαν διοικητικήν αρχήν ίνα επί τη βάσει αυτού ενεργείται η βεβαίωσις του φόρου και του αποδοτέου μερίσματος εις τον ιδιοκτήτην της γης.

Άρθ. 59. Κατά τα εν τοις ανωτέρω **Άρθ.**ροις ωρισμένα καταρτίζεται επίσης το περί προσδιορισμού της εκ των λατομείων καθαράς προσόδου πρωτόκολλον, εις την σύνταξιν του οποίου καλούνται παρά της Βουλής τρεις των μεγαλητέρων ιδιοκτητών, εκλεγόμενον υπό του αρμοδίου δημοτ. Συμβουλίου όπως υποβάλλωσι τας παρατηρήσεις των.

Άρθ. 60. Η βεβαίωσις του φόρου ενεργείται υπό της τελωνειακής αρχής κατά την διά θαλάσσης μεταφοράν ή εξαγωγήν οσάκις δεν γίνεται του προϊόντος τούτου κατανάλωσις εν τω τόπω της παραγωγής . εν εναντία περιπτώσει η βεβαίωσις ενεργείται επιμελεία του αρμοδίου εισπράκτορος εν τω τόπω της εξορύξεως ή καμινεύσεως. Τα της βεβαιώσεως εν γένει κανονισθήσονται δι' Ηγεμονικού Διατάγματος.

Άρθ. 61. Τα περί προσδιορισμού της εκ των μεταλλείων, ορυχείων και λατομείων καθαράς προσόδου πρωτόκολλα ισχύουσι από πρώτης Ιανουαρίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου εκάστου έτους. Εν περιπτώσει κωλύματος τινός μέχρι της καταρτίσεως νέων πρωτοκόλλων ισχύουσιν εκ του παρελθόντος έτους.

Ο παρών νόμος ψηφισθείς υπό της Συνελεύσεως και επικυρωθείς παρ' Ημών θέλει δημοσιευθή υπό του Ηγεμ. Διοικ. Γραφείου και εκτελεσθή προσηκόντως.

Εξεδόθη εν Λιμένι Βαθέος Σάμου την 12 Μαρτίου 1871.

Παύλος Μουσούρος

ΔΙΑΤΑΓΜΑ 23/1872

Ημείς

Παύλος Μουσούρος

Ηγεμών της Σάμου

Έχοντες υπ' όψιν την εν τοις πρακτικοίς των τετάρτης, πέμπτης, και εβδόμης συνεδριάσεων της ενεστώσης Γεν. των Σαμίων Συνελεύσεως του έτους 1872 περιεχομένην απόφασιν αυτής περί παρατάσεως εκ τριάκοντα εις πενήκοντα έτη του παρά της περισυνής δηλ. του έτους 1871 Γεν. Συνελεύσεως χορηγηθέντος των κυρίω Μιλ. Αξελώ προνομίου εκμεταλλεύσεως ενθείου μολύβδου επί της Σάμου και περί προσθήκης τω ιδίω και του προνομίου της εκμεταλλεύσεως και του ψευδαργύρου έχουσαν ως εξής.

«Ανεγνώσθη παρά του Γραμματέως η διά της υπ' αριθ. 327 ε.ε. επισημειωτικής προσκλήσεως του Ηγεμόνος διαβιβασθείσα εις την Συνέλευσιν αναφορά του κ. Μιλ. Αξελού εξαιτουμένου α. την παραχώρησιν του αποκλειστικού προνομίου της εκμεταλλεύσεως του ψευδαργύρου επί πεντηκονταετίαν, β. την παρέκτασιν της διάρκειας του χορηγηθέντος προνομίου της εκμεταλλεύσεως του μολύβδου από τριάκοντα εις πενήκοντα έτη και γ. την ατέλειαν των εισαχθησομένων εργαλείων και λοιπών εν γένει. Αφού δε ο κ. Πρόεδρος έδωκε τας δεούσας διασαφήσεις, εγένετο πολύωρος συζήτησις, καθ' ήν ανεπτύχθησαν και υπεστηρίχθησαν υπό πληρεξουσίων τινών τα διά της αιτήσεως αυτής υποβαλλόμενα, άτινα δικαιολογούσι τόσον την παραχώρησιν του ζητουμένου και επί του ψευδαργύρου (zinc) προνομίου όσον και την παρέκτασιν της διάρκειας του χορηγηθέντος προνομίου της εκμεταλλεύσεως του μολύβδου και την ατέλειαν των εισαχθησομένων εργαλείων και λοιπών εν γένει.

Επομένως η Συνέλευσις λαβούσα υφ' ώριμον σκέψιν το αντικείμενον του ζητουμένου προνομίου επί της εκμεταλλεύσεως του ψευδαργύρου (zinc) και θεωρούσα ότι το αναπόφευκτον της συγχρόνου των δύο μετάλλων, του τε μολύβδου, εφ' ού κέκτηται το προνόμιον και του ψευδαργύρου εξορύξεως και εκμεταλλεύσεως, καθό μμιγμένον δικαιολογεί την παραχώρησιν και του ζητουμένου τούτου προνομίου, και ότι η τριακονταετής διάρκεια του εις τον αιτούντα χορηγηθέντος, ως είρηται προνομίου είνε ανεπαρκής και αποθαρρυντική προς σύστασιν εταιρίας οφειλούσης να καταβάλλη αδρά κεφάλαια και κόπους πολλούς όπως επιτύχη προσοδοφόρον μεταλλείον και καταστήση αυτό παραγωγικόν ασπαζομένη δε την αρχήν ότι εκάστη Κυβέρνησις οφείλει να εμψυχώνη και υποστηρίξη πάσαν οιανδήποτε βιομηχανίαν απαλλάττουσα αυτήν από παντός φόρου (εκτός των άπαξ συμφωνηθέντων και ορισθέντων) δυναμένου να παρακωλύση την πρόοδον, ανάπτυξιν και ευημερίαν αυτής, απεφήνατο ομοφώνως το παραδεκτόν της αιτήσεως ταύτης ως έπεται.

A. Χορηγείται εις τον αυτόν προνομιούχον κ. Μιλ. Αξελόν το αποκλειστικόν προνόμιον της εκμεταλλεύσεως των επί της νήσου μεταλλείων του ψευδαργύρου (zinc) ως η της του μολύβδου και υπό τους αυτούς όρους εις οιανδήποτε κατάστασιν και ανάμιξιν ευρίσκονται αι ουσίαι αύται και οπουδήποτε ήθελον ανακαλυφθή είτε μμιγμένοι προς αλλήλας είτε τυχόν και χωρισταί ή μετ' άλλων ουσιών συμπεφυρμένοι.

Β. Η διάρκεια του προνομίου τούτου ορίζεται εις πενήκοντα έτη από της ενάρξεως των της μεταλλεύσεως εργασιών.

Γ. Η διάρκεια του διά της κατά την δεκάτην τρίτην συνεδρίασιν της περισυνής Συνελεύσεως αποφάσεως χορηγηθέντος εις τον αιτούντα αποκλειστικού προνομίου της εκμεταλλεύσεως των επί της νήσου μεταλλείων ενθείου μολύβδου, προσδιορισθείσα εις τριάκοντα έτη, παρεκτείνεται ήδη εις πενήκοντα έτη.

Δ. Επιτρέπεται εις τον αυτόν προνομιούχον η εισαγωγή των διά την εκμετάλλευσιν και κατεργασίαν των ειρημένων ουσιών αναγκαιούντων, οίον μηχανών, λεβήτων, εργαλείων, υλικών προς κατασκευήν σιδηροδρόμων, ουσιών αναγκαίων προς εκκαμίνευσιν των μετάλλων, καυσίμων υλών και των παρομοίων χωρίς να υπόκεινται ταύτα εις δασμόν τινά, ή άλλο τέλος πληρωτέον εις το δημόσιον ή εις δήμους.

Ε. Κατά τα λοιπά ισχύει η απόφασις της περισυνής Συνελεύσεως και ο περί μεταλλείων νόμος. Εννοείται δε ότι ο προνομιούχος οφείλει να καθυποβάλλη εις την Ηγεμονικήν Κυβέρνησιν το καταστατικόν της συστηθησομένης εταιρίας προς έγκρισιν και επικύρωσιν.

Στ'. Η εκκαμίνευσιν των περί ών ο λόγος δύο μετάλλων οφείλει να γίνη παρά του προνομιούχου επί της Σάμου. Μολοντούτο και προς το κεφάλαιον τούτο η Συνέλευσις δίδει εις τον προνομιούχον προθεσμίαν ενός έτους, όπως αναλόγως των αποτελεσμάτων των εντός του έτους ερευνών και εξορυξέων του αποφανθή αν θετικώς θα ενεργή την εκκαμίνευσιν επί της Σάμου ή αν ένεκα του ολίγου ποσού των ευρισκομένων μεταλλούχων ουσιών δεν συμφέρη αυτώ ν' ανιδρύση επί του τόπου τα εκκαμινευτικά καταστήματα και τότε μένει εις την επιούσαν Συνέλευσιν ν' αποφασίση. Εντ' ός δε του έτους τούτου η Ηγεμονική Κυβέρνησις θέλει συγχωρεί εις τον προνομιούχον να εξάγη της Νήσου εκ διαλειμμάτων τα εξορυττόμενα μεταλλούχα ποσά, λαμβάνουσα μέτρα προς εξασφάλισιν της ανηκούσης εις το δημόσιον εκ τούτων μερίδος.

Έχοντες υπ' όψιν και τους ρητούς λόγους εξ ών ορμώμενοι πέρισυ επεκυρώσαμεν την άνωθεν αναφερομένην απόφασιν της παρελθούσης Γεν. Συνελεύσεως του 1871 και συνεπώς προς εκείνας,

επικυρούμεν καθολοκληρίαν την παρούσαν απόφασιν της ενεστώσης Γεν. Συνελεύσεως και διατάσσομεν την κοινοποίησιν του παρόντος διατάγματος υπό του Ημετ. Διοικ.

Γραφείου.

Εγένετο και εξεδόθη εν Λιμένι Βαθέος Σάμου την 20 Μαρτίου 1872

Παύλος Μουσούρος

Προσοχή: Ο νέος νόμος του 1885 διαφέρει από τον αρχικό σε ορισμένα σημεία. Οι διαφορές έχουν επισημανθεί με γαλάζιο χρώμα.

Νόμος 338 Περί μεταλλείων [12 Ιουλίου 1885]

Ημείς Αλέξανδρος Καραθεοδωρή

Ηγεμών της Σάμου

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Γενικής Συνελεύσεως

Απεφασίσαμεν και διατάσσομεν

Κεφ. Α΄

Περί μεταλλείων ορυχείων και λατομείων

Αρθ. 1. Όγκοι ουσιών μεταλλικών ή ορυκτών εγκεκλεισμένοι εις τους κόλπους της γης ή κείμενοι εις την επιφάνειαν αυτής κατατάσσονται εις τας εξής τρεις κατηγορίας, της των μεταλλείων, την των ορυχείων και την των λατομείων.

Αρθ.2. Μεταλλείον είνε ο χώρος ο έχων εις φλέβας, εις κοιτάσματα ή εις σωρούς τα κυρίως καλούμενα μέταλλα οίον χρυσόν, άργυρον, λευκόχρυσον (platine) υδράργυρον, μόλυβδον, σίδηρον, χαλκόν, κασσίτερον (etaïn) ψευδάργυρον (zinc) βυσμούθιον, κοβάλτιον, αρσενικόν, μαγγανήσιον, αντομώνιον ή στιμμι (stibium), μολυβένιον (molybdene), ουράνιον, νικέλιον, χρώμιον κλπ. είτε εις καθάραν κατάστασιν είτε εις οξειδωμένην, είτε εις οιασδήποτε άλλας ενώσεις. Εις την κατηγορίαν ταύτην υπάγεται και ο χώρος ο έχων εκ των ημιμετάλλων το αυτοφυές θείον και τας παντός είδους ορυκτάς καυσίμους ύλας οίον ανθρακίτην, λιθάνθρακας, γαιάνθρακας και γραφίτην.

Αρθ.3 Ορυχείον είνε ο χώρος ο εγκλείων τον προσχωματικών σίδηρον (minerai de fer d' aluνιον), τα άλατα του νίτρου, της στυπτηρίας, του βιτρηλίου, της χρυσοκόλλας (borax), ως και τα επόμενα ορυκτά, σμύριδα, γύψον, μυλοπέτρας, σήπιον, μαγνησίτην, και τας

βαφικάς ύλας, αμέσως ως τοιαύτας χρησίμους, ως και τας πισσώδεις, ρητινώδεις και ελαιώδεις ουσίας, νάφθαν, άσφαλτον, πετρέλαιον, ήλεκτρον κλπ.

Άρθ.4. Τα λατομεία εγκλείουσι τους χρησίμους εις τας τέχνας και προς οικοδομήν λίθους, τα μάρμαρα και τους σχιστολίθους παντός είδους, τους τιτανολίθους, τας μάργας, τας ακόνιας, τους πόρρους, τας λιθογραφικάς και παντός άλλου είδους πλάκας, τους οφίτας, τους γρανίτας, τους βασάλτους, τους πυροποικίλους, την κίσσηριν, την θηραϊκήν γην, τον οψιανόν, και τον τόρφον άπαντα εξορυσσόμενα εν υπάιθρω ή δι' υπονόμου στοάς. **Αι εκβολάδες και παντοίαι σκωρίαί αρχαίων μεταλλείων δεν υπάγονται εις ουδεμίαν των ανωτέρω τριών κατηγοριών. Αλλ' ως ύλαι αποτελέσασαι αντικείμενον προγενεστέρας εργασίας και έπειτα καταληφθείσαι, ανήκουσιν εις το δημόσιον, όπερ δύναται να διαθέση αυτάς όπως νομίζη συμφερότερον επί τω όρω προηγουμένης αποζημιώσεως του ιδιοκτήτου του τόπου, εν ώ εύρηται αι ειρημέναι ουσίαί διά την εκ της εξαγωγής αυτών προσγινομένην εις την ιδιοκτησίαν του προσωρινήν ή παντοτινήν ζημίαν.**

Κεφ. Β΄

Περί κυριότητος μεταλλείων

Άρθ.5. Η μετάλλευσις των μεταλλείων και των εις την αυτήν κατηγορίαν υπαγομένων ορυκτών δεν επιτρέπεται ειμή δυνάμει πράξεως της Κυβερνήσεως παρεχούσης το προς τούτο δικαίωμα.

Άρθ.6. Το δικαίωμα τούτο παραχωρείται δι' Ηγεμονικού Διατάγματος τη γνωμοδοτήσει της Βουλής μετά προηγουμένην απόφασιν συμβουλίου ιδίως επί τούτω συγκεκριημένου και συγκεκριμένου υπό των Βουλευτών, του Προέδρου και εισαγγελέως των εφετών, και **ενός των ελεγκτών**, συγκαλουμένων απάντων υπό της Βουλής και αποφασιζόντων κατά πλειονοψηφίαν.

Άρθ.7. Εν τη πράξει της παραχωρήσεως ορίζεται **εκτός της ανηκούσης εις τον ιδιοκτήτην είτε ιδιώτης εστίν ούτος, είτε μη αποζημιώσις διά την αχρησίαν ή βλάβην εις ήν ως εκ της εκμεταλλεύσεως θέλει υποπέσει η ιδιοκτησία του ή μέρος αυτής και το μέρος το υπό του εις όν παρεχωρήθη το μεταλλείον οφειλόμενον όπερ μέρος δεν δύναται να υπερβαίνη το 1 τοις % του ακαθαρίστου μεταλλεύματος, οτιδήποτε και αν η τούτο.**

Άρθ.8. Η αυτή πράξις ορίζει τον χρόνον εφ' όν ο εις όν παρεχωρήθη το μεταλλείον θέλει εξασκεί επ' αυτού τα διά της πράξεως ταύτης χορηγούμενα αυτώ δικαιώματα . ο χρόνος ούτος δεν δύναται να υπερβαίνει τα 99 έτη. Τα δε ούτω διά της παραχωρήσεως χορηγούμενα δικαιώματα διακρινόμενα της κυριότητος του επικειμένου εδάφους μεταβιβάζονται εις τους κληρονόμους και δύναται να εκποιηθώσι δι' αναγκαστικού πλειστηριασμού· δεν δύναται όμως να εκποιηθώσιν άνευ προηγουμένης αδείας της Διοικήσεως, διδομένης κατά τα εν τω άρθρω 6 ωρισμένα.

Άρθ.9. Τα μεταλλεία και τα κατά τον περί διακρίσεως κτημάτων νόμον παρακολουθήματα αυτών λογίζονται ακίνητα.

Άρθ.10. Κινητά δε είνε αι εκμεταλλευθείσαι ύλαι, αι μετοχαί της επί της μεταλλεύσεως εταιρίας και τα κέρδη της επιχειρήσεως. **Κατά δε** τα λοιπά ισχύουσιν οι ορισμοί του περί διακρίσεως κτημάτων νόμου.

Κεφ. Γ

Περί των διά την παραχώρησιον των μεταλλείων προαπαιτουμένων

Άρθ.11. Ουδείς δύναται να επιχειρήσει ερεύνας προς ανεύρεσιν μεταλλείου, ανασκάπτων ή διατρυπών αλλότριον έδαφος άνευ συγκαταθέσεως του της γης ιδιοκτήτου, εάν ούτος είνε ιδιώτης ή εν περιπτώσει καθ' ήν ούτος δεν συγκατανεύη ή ο τόπος είνε δημοτικός ή δημόσιος άνευ Ηγεμονικής. Αδείας, ήτις δίδεται αφού ακουσθή ο ιδιοκτήτης το αρμόδιον δημαρχικόν συμβούλιον και γνωμοδοτήση η Βουλή. **Εν πάση** περιπτώσει οεξαιτούμενος άδειαν ερεύνης οφείλει ρητώς να ορίση τον χώρον και κατά το μάλλον και ήττον τα όρια του χώρου, εν ώ προτίθεται να διενεργήση τας ερεύνας αυτού. **Εν τη** αιτήσει αυτού οφείλει επίσης να ορίση, εάν ή αλλοδαπός, την εντός της νήσου νομικήν αυτού κατοικίαν, να προσδιορίση Σάμιον εις όν και εν απουσία αυτού δύναται να γίνηται πάσα κοινοποίησις ή επίδοσις και να κηρύξη ότι υποτάσσεται απ' ευθείας και άνευ επιφυλάξεως ουδενός δικαιώματος ή προνομίου αλλογενείας ή ξένης υπηκοότητος εις τας αρχάς και τους νόμους της Νήσου. **Αι** αρχαία ι επιφορισμένα την έκδοσιν της αδείας δύναται ν' απαιτήσωσιν ώστε η τοιαύτη διακήρυξις του αιτούντος να είνε επικεκυρωμένη από την αρμοδίαν του αλλοδαπού Αρχήν. **Δια** δε της χορηγουμένης αδείας ορίζεται το ποσόν, το οποίον οφείλει να καταθέση ο επιχειρήσων την έρευναν προς πλήρη αποζημίωσιν του διοκτήτου διά τας συμβησομένας ζημίαις.

Άρθ.12. Άνευ προηγουμένης συγκαταθέσεως του ιδιοκτήτου εντοίχων περιβόλων, περιφραγμάτων, αυλών ή κήπων ή γηπέδων, η άδεια ερεύνης ή η παραχώρησις μεταλλείου δεν δίδει δικαίωμα εις διάτρησιν ή κατασκευήν ψυχαγωγίων (φρεάτων) ή υπονόμων στοών ή εις ανέγερσιν μηχανών, αποθηκών μη απεχουσών εκατόν βασιλικούς πήχεις εκ των ειρημένων εντοίχων περιβόλων ή κατωκημένων μερών.

Άρθ.13. Ο ιδιοκτήτης δύναται να κάμη ερεύνας απανταχού της ιδιοκτησίας του άνευ αδείας, αλλά πριν ή επιχειρήση μετάλλευσιν ανάγκη να τω παραχωρηθή το προς τούτο δικαίωμα.

Άρθ. 14. Ο κάτοχος αδείας ερευνών οφείλει να διενεργήση ταύτας εντός ενός έτους από της ημερομηνίας της χορηγηθείσης αυτώ αδείας. Μετά παρέλευσιν της προθεσμίας ταύτης οφείλει να καθυποβάλη εις την Διοίκησιν το αποτέλεσμα των ερευνών αυτού και να εξαιτήσεται την τακτικήν παραχώρησιν του μεταλλείου κατά τα παρακατιόν οριζόμενα. Εάν δε αι έρευναι αυτού δεν συνεπληρώθησαν εισέτι, δύναται να ζητήση παράτασιν προθεσμίας. Τοιαύτην παράτασιν προθεσμίας δύναται η Διοίκησις να τω παραχωρήση διά διατάγματος εκδιδομένου τη γνωμοδοτήσει της Βουλής επί εν τω πολύ έτος ακόμη. Εάν όμως δεν παραχωρηθή η παράτασις ή εάν και μετά την λήξιν της χορηγηθείσης παρατάσεως ο κάτοχος αδείας ερευνών δεν είνε εις θέσιν να εξαιτήσεται την παραχώρησιν του μεταλλείου, τότε θεωρείται έκπτωτος του δικαιώματος των ερευνών, δεν έχει το δικαίωμα ούτε να τας εξακολουθήση ούτε να ζητήση ουδεμίαν αποζημίωσιν διά τας γενομένας δαπάνας και η Διοίκησις δύναται να προβή εις παροχήν νέας αδείας ερευνών επί του αυτού τόπου εις έτερον αιτούντα, εάν υπάρχη τοιούτος.

Άρθ. 15. Ο λαμβάνων άδειαν ερευνών δεν δύναται να πωλήση, να μεταβιβάση ή να εκχωρήση αυτήν εις έτερον. Τοιαύται πωλήσεις, μεταβιβάσεις ή εκχωρήσεις θεωρούνται άκυροι. Επ' ίσης δεν δύναται να πωλήση ή να διαθέση τας μεταλλικάς ουσίας, τας οποίας ήθελεν εξάξει κατά το διάστημα των ερευνών αυτού, ειμή παραχωρών εις την Διοίκησιν 5% και εις τον ιδιοκτήτην 1% επ' αυτών και μετακομίζων το ποσόν τούτο εις το μέρος όπου ήθελε μετακομίσει και τα ανήκοντα αυτώ προς εξαγωγήν ή επεξεργασίαν έχων το δικαίωμα ν' αποστέλλη προς δοκιμήν ή ανάλυσιν δείγμα το απαιτούμενον ποσόν.

Κεφ. Δ΄.

Περί παραχωρήσεως μεταλλείων

Άρθ..16. Πάς Σάμιος ή αλλοδαπός δύναται εν ιδίω ονόματι είτε ως αντιπρόσωπος εταιρίας να ζητήσει και να λάβη την παραχώρησιν μεταλλείου.

Άρθ..17. Εάν ο εις όν παραχωρείται το μεταλλείον είνε αλλοδαπός οφείλει να συμμορφωθή με τα εν τω άρθρω 11 οριζόμενα περί αλλοδαπών εξαιτουμένων άδειαν ερευνών με μόνην την διαφοράν ότι δέον και η αρχή αυτού να επικυρώση την διακήρυξιν αυτού, εάν η Διοίκησις απαιτήσει τούτο. Εάν δε ενεργή ως αντοπρόσωπος μη Σαμίας ή μη εχούσης την έδραν αυτής εν Σάμω η εταιρία αύτη οφείλει να συμμορφωθή με τα περί ιδιωτών αλλοδαπών οριζόμενα και να διατηρή πάντοτε νόμιμον και ανεγνωρισμένον παρά της ηγεμονικής αρχής αντιπρόσωπόν της και αντίκλητον εν Σάμω. Η έλλειψις δε ή η απουσία τοιούτου επί πλέον του μηνός δύναται να θεωρηθή κατά τας περιστάσεις υπό της Αρχής ως εγκατάλειψις του μεταλλείου.

Άρθ. 18 Οι ζητούντες την παραχώρησιν μεταλλείου οφείλουσι ν' αποδείξωσι ότι κέκτηνται πάντα τα προσόντα τα' αναγκαία προς μετάλλευσιν αυτού και προς εκπλήρωσιν των διά της πράξεως της παραχωρήσεως επιβληθησομένων αυτοίς παροχών και αποζημιώσεων.

Άρθ..19. Εάν επιχειρώσιν εργασίας είτε υπό κατωκημένα κτίρια ή υπο χώρους εν οίς γίνονται άλλα γεωργικά ή βιομηχανικά έργα είτε εν τη αμέσω γειτονία των κτιρίων ή των χωρών τούτων οφείλουσιν να δίδωσιν εγγύησιν ότι, εάν εκ των εργασιών εκείνων προκύψη εις τους ιδιοκτήτας αυτών ζημία, θέλουσιν επανορθώσει αυτήν, αι δε περί τούτων αιτήσεις και αντιρρήσεις υπάγονται εις τα τακτικά δικαστήρια.

Άρθ..20. Η Ηγεμονική Διοίκησις κρίνει περί των αιτιών και των λόγων δι' ούς εάν πλείονες εξαιτώνται την παραχώρησιν μεταλλείων παραχωρείται τούτο εις ένα εξ αυτών κατά προτίμησιν.

Άρθ..21. Εάν το μεταλλείον δεν παραχωρηθεί εις τον ευρετήν διά της πράξεως της παραχωρήσεως ορίζεται υπό της Διοικήσεως η εις αυτόν δοτέα αμοιβή ή αποζημίωσις παρ' εκείνου εις όν παραχωρείται το μεταλλείον.

Άρθ..22. Τα επί του κτήματος προνόμια και υποθήκαι δεν επεκτείνονται επί του μεταλλείου και των προσηρητημένων αυτώ. Ένεκα τούτου η πράξις της παραχωρήσεως πέμπεται παρά του Ηγεμόνος παραχρήμα εις τον αρμόδιον εισαγγελέα των πρωτοδικών, όπως φροντίση να γίνη εις τα βιβλία των υποθηκών και η προσήκουσα σημείωσις. Η της

παραχωρήσεως του μεταλλείου σημειώσις γίνεται και εν τη τετάρτη στήλη της σελίδος του βιβλίου των υποθηκών τη περιεχούσα τας προϋπαρχούσας υποθήκας.

Άρθ. 23. Καίτοι του μεταλλείου θεωρουμένου ως ακινήτου, υποθήκαι δεν εγγράφονται επ' αυτού, έχουσιν όμως προνόμιον επί των εκμεταλλευομένων ουσιών και κατά την εξής τάξιν. α. το Δημόσιον διά τα οφειλόμενα αυτώ ως εκ των μεταλλευτικών εργασιών. Β. ο ευρετής προς εξασφάλισιν της οφειλομένης αυτώ αποζημιώσεως, εάν συμφώνως προς το άρθρον 21 δεν παραχωρηθή εις αυτόν το μεταλλείον. γ. ο ιδιοκτήτης διά τα κατά το άρθρον 7^{ov} εις αυτόν οφειλόμενα. δ. οι εργάται ε. οι διά δημοσίου εγγράφου αποδεικνύοντες ότι εχορήγησαν χρήματα προς εύρεσιν του μεταλλείου ή προς κατασκευήν μηχανών ή άλλων παρασκευασμάτων , ή τέλος προς μετάλευσιν του μεταλλείου.

Άρθ. 24. Η της παραχωρήσεως του μεταλλείου αίτησις γίνεται δι' αναφοράς προς τον Ηγεμόνα, εξηγουσής το είδος, την θέσιν και την περιοχήν του μεταλλείου, και εάν έτι ο αιτών είνε ιδιοκτήτης ή ευρετής αυτού ως και τον τρόπον δι' ού εννοεί να εκμεταλλευθή το μεταλλείον, να προμηθευθή την καύσιμον ύλην, τας αποζημιώσεις ας εννοεί να χορηγήση εις τους ιδιοκτήτας του εδάφους ή εις τον ευρετήν, την υποταγήν αυτού εις τας επιτοπίους αρχάς κατά τα εν τοις άρθροις 11 και 16 διαλαμβανόμενα. Εάν η αίτησις είνε ελλιπής, ο εξαιτούμενος δεόν να την συμπληρώση μεθ' ό ο Διευθυντής του Ηγεμονικού Γραφείου διδει εις τον αναφερόμενον επί τη αιτήσει αυτού έγγραφον απόδειξιν της χρονολογίας της παραλαβής και διατάσσει την δι' εξόδων του αιτούντος δημοσιεύσιν της αιτήσεως διά της εγχωρίου εφημερίδος.

Άρθ..25. Οι έχοντες αξιώσεις, είτε εις μετάλλευσιν του μεταλλείου είτε εις αποζημίωσιν καθό ευρεταί ή ιδιοκτήται της γης οφείλουσιν να υποβάλωσι τας ενστάσεις και αιτήσεις των εις τον Ηγεμόνα μετά των αποδεικτικών εγγράφων εντός ενός μηνός από της δημοσιεύσεως της αιτήσεως.

Άρθ..26. Περίληψις των αξιώσεων και ενστάσεων τούτων δημοσιεύεται διά της εγχωρίου εφημερίδος ίνα λάβωσιν γνώσιν αυτών οι έχοντες συμφέρον και επιφέρωσιν τας αντιπαρατηρήσεις των και δίδεται προς τούτο ετέρα οκταήμερος προθεσμία.

Άρθ..27. Μετά την λήξιν της τελευταίας ταύτης προθεσμίας η Βουλή αφού λάβη τας προσηκούσας πληροφορίας περί των δικαιωμάτων και των προς εκπλήρωσιν των υποχρεώσεών των προσόντων των εξαιτουμένων την παραχώρησιν, υποβάλλει εις τον

Ηγεμόνα λεπτομερή έκθεσιν αυτών διευθύνουσα συνάμα και άπαντα τα έγγραφα μετά του της καταμετρήσεως και της οροθεσίας χωρογραφικού σχεδίου διαγραφομένου επιμελεία αυτού υπό του επί των δημοσίων έργων υπαλλήλου, ή τοιούτου μη υπάρχοντος του υπό του Ηγεμόνος και της Βουλής διοριζομένου εις αναλογίαν 1/5000.

Άρθ. 28. Ο Ηγεμών ζητεί την γνωμοδότησιν του κατά το **άρθ.** 6. συμβουλίου και επί τη γνωμοδοτήσει ταύτη εκδίδει το επί της παραχωρήσεως του μεταλλείου Ηγεμονικόν Διάταγμα.

Άρθ. 29. Μέχρις ού εκδοθεί το Ηγεμονικόν Διάταγμα πάσα ένστασις είναι δεκτή ενώπιον του Ηγεμόνος και της Βουλής.

Άρθ. 30. Διά του Ηγεμονικού Διατάγματος, προς έκδοσιν του οποίου προκαταβάλλεται το ποσόν λιρών οθωμανικών 5-10 προς όφελος του Γενικού Ταμείου, ορίζεται η θέσις και η έκτασις του παραχωρουμένου μεταλλείου κατά το της καταμετρήσεως και της οροθεσίας σχέδιον, το μέρος των ιδιοκτητών της γης, η αποζημίωσις των ευρετών και αι λοιπαί υποχρεώσεις του εις όν παρεχωρήθη το μεταλλείον και κατά τας περιστάσεις ο ελάχιστος της καθ' έκαστον έτος εκμεταλλευθησομένης ποσότητος.

Κεφ. Ε΄

Περί υποχρεώσεων των ιδιοκτητών των μεταλλείων

Άρθ. 31. Οι ιδιοκτήται των μεταλλείων οφείλουσι να εκπληρώσι τας εν τω παραχωρητηρίω εγγράφω περιεχομένας υποχρεώσεις, να διατελώσιν μεταλλεύοντες το παραχωρηθέν μεταλλείον, αποφεύγοντες πάσαν εργασίαν εξ ής δύνανται να προκύψωσιν δυστυχήματα.

Άρθ. 32. Οι **προνομιούχοι** των μεταλλείων πληρώνουσιν εις το δημόσιον ένα μόνον φόρον όστις δεν δύναται να υπερβαίνη τα 5% του ακαθαρίστου εκμεταλλεύματος, καταβαλλόμενον είτε εις χρήματα είτε εις είδος και μετακομιζόμενον, εάν η διοίκησης το απαιτήσει εις το μέρος όπου ο εκμεταλλευτής μεταφέρει τα εκμεταλλευόμενα αυτού προς εξαγωγήν ή επεξεργασίαν.

Άρθ. 33. Επιβάλλεται προσέτι εν επί τοις χιλίοις φόρος επί του ως ειρήται εν τω προηγουμένω **άρθρω** ακαθαρίστου εκμεταλλεύματος ίνα απαρτισθή εξ αυτού αποθεματικόν κεφάλαιον προς βοήθειαν και περίθαλψιν των εργατών και των οικογενειών αυτών εν περιπτώσει δυστυχημάτων.

Άρθ. 34. Ως προς το τελωνιακόν δικαίωμα επί της εξαγωγής εκ της νήσου οποιουδήποτε ορυκτού ακατεργάστου ή κατεργασμένου θέλουσι ισχύει και εν Σάμω αι συνθήκαι της Υψ. Αυτοκρατορικής Κυβερνήσεως μετά των φίλων αυτής Δυνάμεων.

Άρθ. 35. Η Κυβέρνησις δύναται δι' ιδιαιτέρους λόγους ιδίως λόγω εμπυχώσεως της μεταλλεύσεως ή βοηθείας εν περιπτώσει δυστυχημάτων εξ ανωτέρας βίας, άτινα ήθελον συμβή κατά την μετάλλευσιν να ελαττώση ή και ν' αναστείλη την πληρωμήν του φόρου επί τινα έτη δι' Ηγεμονικού Διατάγματος εκδιδομένου κατά γνωμοδότησιν της Βουλής.

Άρθ. 36. Οι ιδιοκτήται των μεταλλείων υποχρεούνται ν' αποζημιώσωσιν τους ιδιοκτήτας ών ήθελον καταλάβει ή βλάβηαι τας γαίας διά των μεταλλευτικών εργασιών. Και ει μεν εξ αυτών κωλύεται άνευ άλλης βλάβης η εντός του έτους συνήθης καλλιέργεια, η αποζημιώσις συνίσταται εις την εκ της καλλιεργείας καθαράν πρόσοδον κατά την γνωμοδότησιν εμπειροτεχνών, προστιθεμένου εις αυτήν και ενός τετάρτου της αυτής προσόδου, ει δ' εκ των ειρημένων εργασιών και των ανασκαφών βλάπτονται αι γαίαι τοσούτον ώστε δεν δύναται να χρησιμεύσωσιν εις καλλιέργειαν ή καταλαμβάνονται υπέρ το έτος, οι ιδιοκτήται των μεταλλείων υποχρεούνται να προσλάβωσιν αυτάς εις την περιοχήν των μεταλλείων επί αποζημιώσει οριζομένη υπό εμπειροτεχνών εις το διπλάσιον της αξίας ήν είχαν αύται προ της μεταλλεύσεως του μεταλλείου.

Άρθ. 37. Εάν το μεταλλείον βλάπτη είτε λόγω της γειτνιάσεως, είτε δι' άλλας αιτίας έτερον μεταλλείον ένεκα των υδάτων ή άλλων περιπτώσεων, ο ιδιοκτήτης του βλάπτοντος μεταλλείου αποζημιού τον του βλαπτομένου κατ' εκτίμησιν εμπειροτεχνών.

Άρθ. 38. Ο εις όν παρεχωρήθη το μεταλλείον οφείλει να κάμη έναρξιν των εκμεταλλευτικών εργασιών εντός ενός έτους από της εκδόσεως του περί παραχωρήσεως Διατάγματος. Εάν δε εντός της ρηθείσης προθεσμίας δεν γίνη η αληθής και προσήκουσα έναρξις των εργασιών αναλόγως του είδους του μεταλλείου, η παραχώρησις ακυρούται, εκτός εάν υπάρχωσι λόγοι ανωτέρας ανάγκης. Τούτων δε πάντων η εκτίμησις απόκειται εις τον Ηγεμόνα και την Βουλήν και η ακύρωσις δημοσιεύεται διά της εφημερίδος.

Κεφ. Στ'.

Περί ορυχείων

Άρθ. 39. Η εν ορυχείοις εξόρυξις δεν επιτρέπεται ειμή δυνάμει αδείας του Ηγεμόνος παρεχούσης το προς τούτο δικαίωμα και οριζούσης τα όρια και τον τρόπον της εξορύξεως.

Άρθ. 40. Προς έκδοσιν της Ηγεμον. αδείας διά την εν ορυχείω τινί εξόρυξιν απαιτείται να ενεργηθώσι προηγουμένως τα εν τοις **άρθροις** 23, 24, 25 και 26 περί παραχωρήσεως μεταλλείων οριζόμενα προτιμωμένου πάντοτε του ιδιοκτήτου της γης.

Άρθ. 41. Εάν οι έχοντες την της εξορύξεως ορυχείου άδειαν αναβάλλωσι την εξόρυξιν επί πλέον των τριάκοντα ημερών, άνευ νομίμου τινός κωλύματος, η εκδοθείσα περί εξορύξεως έγκρισις θεωρείται άκυρος και παραχωρείται εις άλλον κατά τα ανωτέρω.

Άρθ. 42. Παραχώρησις δι' ορυχεία τοιαύτη, οποία απαιτείται και διά τα μεταλλεία, δεν δύναται να λάβη χώραν ειμή από τας εξής περιστάσεις. α. εάν αποκατασταθή αδύνατος η εν υπαίθρω εξόρυξις και αν η κατασκευή ψυχαγωγίων, υπονόμων στοών και τεχνικών άλλων έργων θεωρηθή αναγκαία. β. εάν η εξόρυξις, καίτοι εφικτή, έσται ολιγοχρόνιος και καθίστησιν αδύνατον την μετά ταύτα ενεργηθησομένην εξόρυξιν δι' υπονόμων στοών και ψυχαγωγίων (φρεάτων).

Άρθ. 43. Οσάκις ο λαβών της εξορύξεως την άδειαν δεν είναι ιδιοκτήτης της γης και δεν συνεφώνησε μετά του ιδιοκτήτου περί του εις τούτον δοτέου μερίσματος, θέλει αποφασίζει περί τούτου η Βουλή μετά του κατά το **άρθρον** 6 συμβουλίου, αφού ακούση τους διαφερομένους, λάβη δε και άλλοθεν, χρείας καλούσης, τας αναγκαίας πληροφορίας.

Άρθ. 44. Οι εξορύσσοντες εν ορυχείοις **αποτίουσιν** εις το δημόσιον **δέκα τοις εκατόν του ακαθαρίστου εκμεταλλεύματος κατά τα εν τω άρθρω 32 διαλαμβανόμενα** είτε εις είδος είτε εις χρήματα.

Κεφ. Ζ΄.

Περί λατομείων

Άρθ. 45. Η εν υπαίθρω λατόμησις ενεργείται άνευ αδείας. Εάν η εξόρυξις γίνηται δι' υπονόμων στοών διατελεί υπό την επιτήρησιν του επί των μεταλλείων μηχανικού.

Άρθ. 46. Οι λιθοτομούντες εν λατομείοις υπόκεινται εις την πληρωμήν φόρου οριζομένου εις **δέκα τοις εκατόν της ως προείρηται εξορυσσομένης ύλης κατά εν τω άρθρω 32 διαλαμβανόμενα.**

Κεφ. Η΄.

Περί πραγματογνωμοσύνης

Άρθ. 47. Οσάκις υπάρχει ανάγκη **πραγματογνωμοσύνης επί ζητήματος υφισταμένου μεταξύ του εκμεταλλευτού, εξορυκτού ή λιθοτόμου και ιδιωτών**, ο διορισμός αυτών και η διαδικασία γίνονται κατά τα **άρθρα 292 - 297** της Πολ. Δικονομίας

Άρθ. 48. Οι πραγματογνώμονες σύγκεινται εκ τε του επί των δημοσίων έργων υπαλλήλου της **Διοικήσεως** και των άλλων ειδημόνων περί την εκμετάλλευσιν και τας εις αυτήν αναγομένας εργασίας. Ο εισαγγελεύς γνωμοδοτεί πάντοτε κατά την περι γνωμοδοτήσεως των πραγματογνωμόνων συζήτησιν.

Άρθ. 49. Η γνωμοδότησις των πραγματογνωμόνων δεν είναι υποχρεωτική διά τα δικαστήρια. Όθεν δύναται και να τροποποιηθή υπ' αυτών εάν αντιβαίνει εις την πεποίθησίν των.

Άρθ. 50. Η αμοιβή και η αποζημίωσις των εμπειροτεχνών και αι δαπάναι της πραγματογνωμοσύνης εν γένει εν γένει εκκαθαρίζονται και προσδιορίζονται υπό των δικαστηρίων επί τη βάσει της διατιμήσεως.

Άρθ. 51. Ο προκαλών την πραγματογνωμοσύνην δύναται να υποχρεωθή υπό του δικαστηρίου να καταθέση τα προς εξαγωγήν αυτής αναγκαία έξοδα.

Άρθ. 52. Εν περιπτώσει διαφωνίας μεταξύ της **Διοικήσεως** και του εκμεταλλευτού ή εξορυκτού επί ζητήματος προς λύσιν του οποίου απαιτείται **πραγματογνωμοσύνη**, οι πραγματογνώμονες διορίζονται εξ ημισείας υπό των δύο μερών η δε συζήτησις της εκθέσεως ή των εκθέσεων και η περί αυτών απόφασις διεξάγεται **Διοικητικώς**, προσκαλουμένου του ενδιαφερομένου ή του αντιπροσώπου αυτού εν συμβουλίω συγκροτούμένω κατά το άρθ. 6 και του οποίου αι αποφάσεις εισίν ανέκκλητοι.

Κεφ. Θ΄.

Περί της των μεταλλείων αστυνομικής επιτηρήσεως και της εις ταύτα αναγομένης ποινικής δικαιοδοσίας

Άρθ. 53. Αι παραβάσεις της **απαγορεύσεως** του μεταλλεύειν μεταλλείον άνευ παραχωρήσεως καταμηνύονται και εκδικάζονται κατά τους περί πταισμάτων ορισμούς Ποιν. Δικονομίας. Αι επιβληθησόμεναι ποιναί είνε πρόστιμον 300-1500 γροσίων, εν υποτροπή δε πρόστιμον **300 - 1500** γροσίων και κράτησις **10-20** ημερών.

Άρθ. 54. Διορίζεται επιθεωρητής των μεταλλείων ο επί των δημοσίων έργων της Ηγεμονίας υπάλληλος ή τοιούτου μη υπάρχοντος, ειδικός προς τούτο υπάλληλος.

Άρθ. 55. Ο επιθεωρητής των μεταλλείων επιτηρεί τον τρόπον της μεταλλεύσεως, δίδει τας προσηκούσας εις τους ιδιοκτήτας των μεταλλείων οδηγίας και αναφέρει εις την Διοίκησιν τας ελλείψεις, τας καταχρήσεις και τους κινδύνους της μεταλλεύσεως, εφ' ό θέλει υπάρχει πάντοτε υπάλληλος του εκμεταλλευτού ή εξορυκτού, οφείλων να κοινοποιή εις τον επιθεωρητήν τας αναγκαίας πληροφορίας, τα τεχνικά σχέδια και διαγράμματα και κρατή αυτόν ενήμερον της προόδου και καταστάσεως των εργασιών. Πάσα άρνησις πληροφορίας ζητηθείσης καθυποβάλλεται εις διοικητικόν πρόστιμον 100 - 300 γροσίων

Άρθ. 56. Η αστυνομική επιτήρησις των εν τοις μεταλλείοις, ορυχείοις και λατομείοις εργαζομένων ή ασχολουμένων Σαμίων ή αλλοδαπών ανήκει εις την Διοίκησιν χωρίς να δύναται να προκύψη ως εκ των μέτρων, άτινα η Διοίκησις ήθελεν ευρεθή εις την ανάγκην να λάβη εννόμως εναντίον ενός ή πλειόνων εξ αυτών, ουδεμία απαίτησις αποζημιώσεως.

Άρθ. 57. Εάν η μετάλλευσις περιορισθή ή διακοπή ως εκ τούτου δε εμβάλλεται εις κίνδυνον η δημοσία ασφάλεια ή βλάπτονται τα συμφέροντα των αναλωτών, οι αρμόδιοι δήμαρχοι αφού λάβωσιν τας αναγκαίας πληροφορίας παρά των ιδιοκτητών αναφέρουσιν πάντα ταύτα εις την Κυβέρνησιν όπως αποφασίση τα δέοντα.

Άρθ. 58. Εάν εκ του τρόπου της μεταλλεύσεως απειλήται η δημοσία ασφάλεια, η συντήρησις των ψυχαγωγίων, η στερεότης των εκτελεσθέντων έργων, η ασφάλεια των μεταλλευτών και των επί του εδάφους οικοδομών, ο αρμόδιος δήμαρχος εκδίδει τας αναγκαίας διαταγάς προς ανατροπήν του απειλουμένου κινδύνου και αναφέρει τα γενόμενα εις την Κυβέρνησιν.

Άρθ. 59. Εν περιπτώσει δυστυχήματος οι παθόντες δικαιούνται πάντοτε να ζητήσωσι διά της νομίμου οδού την προσήκουσαν αποζημίωσιν, μηδόλως παρακωλυομένων ως εκ τούτου κατά τας περιστάσεις και των νομίμων ποινικών διατάξεων.

Άρθ. 60. Εάν ο ιδιοκτήτης μεταλλείου δεν συμμορφωθή με την διαταγήν της Κυβερνήσεως προς επανόρθωσιν των παρατηρηθεισών ελλείψεων διατάσσεται η προσωρινή διακοπή της εξορύξεως ή η εξακολούθησις αυτής και η επανόρθωσις των επισφαλών έργων τη επιστασία του επί των δημοσίων έργων επιστάτου.

Άρθ. 61. Οπότεν ο εκμεταλλευτής ή εξορυκτής δεν εκτελή τους όρους της χορηγηθείσης αυτώ παραχωρήσεως ή αδείας εξορύξεως ή όταν πράγματι ανασταλώσιν αι της εκμεταλλεύσεως ή εξορύξεως εργασίαι επί έν έτος και άνευ ανωτέρας βίας, το κατά το άρθρον 6 συγκροτούμενον συμβούλιον αφ' εκτιμήση τας περιστάσεις, κοινοποιεί εις τους ενδιαφερομένους προθεσμίαν τινά προς επανάληψιν αυτών· παρελθούσης δε και της προθεσμίας ταύτης άνευ αποτελέσματος, αποφαινεται περί της ανακλήσεως του Ηγεμονικού Διατάγματος και της εκπτώσεως του λαβόντος την παραχώρησιν ή την άδειαν.

Ο παρών νόμος ψηφισθείς υπό της Συνελεύσεως και επικυρωθείς παρ' Ημών θέλει δημοσιευθή διά του Ημετέρου Διοικ. Γραφείου και εκτελεσθή ως νόμος της Ηγεμονίας. Εγένετο και εξεδόθη εν Λιμένι Βαθέος τη 12 Ιουλίου 1885.

Α. Καραθεοδωρή

ΔΙΑΤΑΓΜΑ 133²

Περί παραχωρήσεως μεταλλείων

Ημείς Αλέξανδρος Καραθεοδωρή

Ηγεμών της Σάμου

Έχοντες υπ' όψιν αον τον υπ' αριθ. 338 και υπό χρονολογίας 12^{ης} Ιουλίου 1885 περί μεταλλείων νόμον της Ηγεμονίας βον την υπό ημερομηνίαν 26 Ιουλίου 1885 αίτησιν του Δημητρίου Γ. Ιωαννίδου, εμπόρου Σαμίου, κατοίκου Νέου Καρλοβάσου, δημοσιευθείσαν τη 7 Αυγούστου 1885 και διά του υπ' αριθ. 1228 φύλλου της εφημερίδος Σάμου, δι' ής ο αναφερόμενος επιζητεί την παραχώρησιν του εν τη θεσει Σαράντηδες του δήμου Κοντακαϊκών μεταλλείου αντιμονίου, γον τους εντολή της διοικήσεως υπό του μηχανικού Πέτρου Ωζιέ δι' εγγράφου αναφοράς αυτού υπό ημερομηνίαν 10/22 Μαΐου 1886 υποβληθέντας Ημίν και τω παρόντι διατάγματι προσηρτημένους δύο τοπογραφικούς χάρτας, τον μεν κατά 1/5000 τον δ' έτερον κατά 1/1000 φέροντας τας υπογραφάς του τε εξαιτουμένου την παραχώρησιν και του μηχανικού και εν οίς ο εξ

² Αρχείο ΗΔΓ, φάκ. 13/2 1886 και Αρχείο Διαταγμάτων 1886

είκοσιν ως έγγιστα στρεμμάτων χώρος του εν λόγω μεταλλείου ορίζεται δι' ερυθράς γραμμής. Δον την υπό ημερομηνίαν 14 Μαΐου 1886 και υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου 556 γνωμοδότησιν της εντίμου Βουλής δι' ής αύτη αποφαίνεται ότι επί του προκειμένου δέον να συγκροτηθή το υπό του άρθρου 6 του περί μεταλλείων νόμου οριζόμενον συμβούλιον. Εον το υπό ημερομηνίαν 23 Μαΐου 1886 υπό του ειδικού τούτου συμβουλίου καθυποβληθέν Ημίν πρακτικόν, έχον ούτω «Να παραχωρηθή εις τον κ. Δημήτριον Γ. Ιωαννίδην, ως κεκτημένον τα του νόμου προσόντα, κάτοικον Νέου Καρλοβάσου, ημεδαπόν, το κατά την θέσιν 'Σαράντηδες' της περιφερείας Κοντακεϊκών μεταλλείων αντιμονίου κατά την έκτασιν του χωρογραφικού σχεδίου».

Θεωρούντες ότι συμφέρει να διευκολύνωνται, εφ' όσον επιτρέπει ο νόμος, τα μέσα δι' ών δύνανται να εγκαινιασθώσιν εν τη νήσω μεταλλουργικαί εργασίαι ωφέλιμοι, ότι εκ των γενομένων άχρι τούδε διαφόρων ερευνών εξάγεται ότι εν τω εν λόγω χώρω υπάρχει αληθώς μετάλλευμα αντιμονίου, και ειδικότερον sulfure d' antimoine του είδους stibium χορηγούντος ελπίδας επωφελούς εκμεταλλεύσεως ότι κατά τας ληφθείσας πληροφορίας ο εξαιτούμενος κέκτηται τα κατά το άρθρον 18 του περί μεταλλείων νόμου της παραχωρήσεως προς εκμετάλλευσιν προσόντα

Αποφασίζομεν και διατάσσομεν

Άρθρ. 1 Παραχωρείται εις τον Δημήτριον Γ. Ιωαννίδην έμπορον Σάμιον, κάτοικον Νέου Καρλοβάσου, συμφώνως τω περί μεταλλείων νόμω, η εκμετάλλευσις του εν τη θέσει Σαράντηδες του δήμου Κοντακεϊκών μεταλλείου αντιμονίου, ούτινος ο χώρος ορίζεται κατά τους ανωτέρω μνημονευομένους τοπογραφικούς χάρτας και εντός του οποίου εάν ήθελον ανακαλυφθεί έτερα μεταλλεύματα, ταύτα θέλουσιν αποτελέσει αντικείμενον ιδιαιτέρας και ανεξαρτήτου της παρούσης παραχωρήσεως.

Άρθ. 2. Η διάρκεια της παραχωρήσεως ορίζεται εις ενενήκοντα εννέα έτη από της ημερομηνίας του παρόντος διατάγματος.

Άρθ. 3. Ο προνομιούχος του ρηθέντος μεταλλείου καθυποβάλλεται προς ωφέλειαν του δημοσίου εις φόρον ετήσιον πέντε τοις εκατόν επί του ακαθαρίστου εκμεταλλεύματος, κατά τα εν άρθρω 32 του περί μεταλλείων νόμου οριζόμενα.

Άρθ. 4. Μηδεμιάς γενομένης αξιώσεως παρ' άλλου τινός ως ευρετού και μηδεμιάς ενστάσεως γενομένης εκ μέρους των ιδιοκτητών του ως ανωτέρω εκμεταλλευσίμου χώρου, ορίζεται, συμφώνως τω άρθρω 7 του περί μεταλλείων νόμου, εις έν τοις εκατόν

επί του ακαθαρίστου εκμεταλλεύματος το ποσόν, όπερ ετησίως θέλει πληρώνει ο εις όν εγένετο η παραχώρησις προς τον ιδιοκτήτην του μέρους το οποίον θέλει εκμεταλλεύεσθαι. Επειδή δ' εν τω ρηθέντι χώρω δεν υπάρχουν ούτε οικοδομαί ούτε άλλα έργα αξίας τινός, μετριάζομεν την ασφάλειαν, ήν ο προνομιούχος υποχρεούται να χορηγήση διά τας εκ των μεταλλευτικών αυτού εργασιών, συμφώνως προς τα άρθρα 7, 19, 36 κλπ. του περί μεταλλείων νόμου δυναμένας να προκύψωσι ζημίας εις τους ιδιοκτήτας και την οποίαν ασφάλειαν το κατά το άρθρον 6 συγκροτηθέν συμβούλιον είχεν ορίσει εις λίρας οθωμανικάς χιλίας και ορίζομεν αυτήν εις λίρας οθωμανικάς πεντακοσίας. Επί τούτω δ' ο ρηθείς προνομιούχος υποχρεούται να χορηγήση εντός τριών μηνών από της δημοσιεύσεως του παρόντος Διατάγματος εις τους ιδιοκτήτας των γαιών των εν τω ωρισμένω χωρογραφικώ σχεδίω περιεχομένων εγγύησιν δι' υποθήκης ακινήτων κτημάτων διά τας αποζημιώσεις των οποίων ήθελε ποτέ κηρυχθεί υπεύθυνος. Το ολικόν ποσόν δε το οποίον ο προνομιούχος θέλει χορηγήσει την τοιαύτην εγγύησιν προσδιορίζεται ως άνωθεν είρηται εις λίρας οθωμανικάς πεντακοσίας αναλόγως της αξίας του κτήματος εκάστου ιδιοκτήτου. Εν περιπτώσει μη δόσεως ή ατελούς δόσεως της τοιαύτης εγγυήσεως εντός της ρηθείσης προθεσμίας η Διοίκησις τη αιτήσει των ιδιοκτητών δικαιούται να προβή εις την ακύρωσιν της παραχωρήσεως ταύτης.

Άρθ. 5 Συμφώνως τω άρθρω 38 του περί Μεταλλείων νόμου ο Δημήτριος Γ. Ιωαννίδης υποχρεούται να ποιήση έναρξιν των μεταλλευτικών εργασιών εντός ενός έτους από της εκδόσεως του παρόντος Διατάγματος, η δε έναρξις των εργασιών θεωρηθήσεται ως γενομένη άμα εξορυχθεί μετάλλευμα τρισχιλίων κανταρίων. Η ποσότης δε αυτή προσδιορίζεται ενταυτώ ως ο κατά το άρθρον 30 του αυτού νόμου ελάχιστος όρος της καθ' έκαστον έτος εκμεταλλεύσεως.

Άρθ. 6. Τα τρία τέταρτα των εν τω μεταλλείω εργαζομένων δέον να ώσι πάντοτε Σάμιοι.

Άρθ. 7. Επειδή προς το παρόν αι εργασίαι των εις όν γένηται η παραχώρησις θέλουσι περιορισθεί εις απλήν εξόρυξιν, επιφυλασσόμεθα να ορίσωμεν τα περί καυσίμου ύλης ακολούθως άμα η χρήσις ταύτης της ύλης καταστή αναγκαία.

Άρθ. 8. Η παρούσα παραχώρησις γίνεται κατά το άρθρον 8 του αυτού νόμου εις τον Δημήτριον Γ. Ιωαννίδην κατ' επακολούθησιν πάσα υπό οιανδήποτε μορφήν και τύπον παραχώρησις ή εκχώρησις του παραχωρηθέντος μεταλλείου εις τρίτους ή εις εταιρείαν δεν θέλει έχει ουδέν κύρος, εάν προηγουμένως αυτή δεν γείνη παραδεκτή παρά της

κυβερνήσεως διά νέου Ηγεμονικού Διατάγματος, ελλείποντος του οποίου ουδείς τρίτος θέλει έχει δικαιώματα απ' ευθείας επί του παραχωρουμένου μεταλλείου.

Άρθ. 9 Ο εις όν χορηγείται η παρούσα παραχώρησις καθυποβάλλεται εις όλους τους εν ενεργεία υπάρχοντας ή εκδοθησομένους νόμους της Ηγεμονίας πλην καθόσον αφορά κεκτημένα δικαιώματα ειδικώς εις όλας τας διατάξεις του περί μεταλλείων νόμου.

Το Διάταγμα τόδε κοινοποιηθήσεται υπό του Ημετέρου Διοικητικού Γραφείου και εκτελεσθήσεται προσηκόντως.

Έκδέδεται εν Λιμένι βαθέος Σάμου τη εικοστή εβδόμη Μαΐου του χιλιοστού οκτακοσιοστού ογδοηκοστού έκτου έτους.

A. K.

Μεταγραφή

Χρ. Λάνδρος, ΓΑΚ Σάμου